

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК АГРОЕКОСИСТЕМ УКРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД ТА ІННОВАЦІЇ**

Матеріали
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
21 листопада 2019 року

Полтава 2019

УДК 631.95

3 – 41

Збалансований розвиток агроєкосистем України: сучасний погляд та інновації : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 21 листопада 2019 р.). Полтава: ПДАА, 2019. 196 с.

Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ), Посвідчення № 583 від 29 жовтня 2019 р. (III Всеукраїнська науково-практична конференція «Збалансований розвиток агроєкосистем України: сучасний погляд та інновації»)

У збірнику представлені матеріали, присвячені сучасним проблемам розвитку агроєкосистем України, впровадженню новітніх екологічно збалансованих технологій у сільському господарстві. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів й аспірантів вищих навчальних закладів, керівників і спеціалістів сільськогосподарських підприємств різних форм власності, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кому небайдужі проблеми збалансованого розвитку агроєкосистем України.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Аранчій В.І. – голова, ректор ПДАА, кандидат екон. наук, професор;

Грицан Ю.І. – проректор з наукової роботи ДДАЕУ, доктор біол. наук, професор (заступник голови);

Горб О.О. – проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, кандидат с.-г. наук, доцент (заступник голови);

Писаренко П.В. – перший проректор ПДАА, доктор с.-г. наук, професор;

Крамарьов С.М. – завідувач кафедри агрохімії ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Цилюрик О.І. – завідувач кафедри рослинництва ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Ткаліч Ю.І. – завідувач кафедри загального землеробства та ґрунтознавства ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Ярчук І.І. – професор кафедри агрохімії ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Маренич М.М. – декан факультету агротехнологій та екології ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Міщенко О.В. – завідувач кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Поспелов С.В. – професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Гангур В.В. – професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, ст.н.с.;

Дробітько А.В. – декан факультету агротехнологій МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Гамаюнова В.В. – завідувач кафедри землеробства, геодезії та землеустрою МНАУ, доктор с.-г. наук, професор;

Федорчук М.І. – професор кафедри рослинництва та садово-паркового господарства МНАУ, доктор с.-г. наук, професор.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Гордєєва О.Ф. – доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук (відповідальний секретар);

Ласло О.О. – доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Тараненко С.В. – доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Біленко О.П. – ст. викладач кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук;

Пашова В.Т. – доцент кафедри агрохімії ДДАЕУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Бандура Л.П. – доцент кафедри агрохімії ДДАЕУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Манушкіна Т.М. – доцент кафедри землеробства, геодезії та землеустрою МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Качанова Т.В. – доцент кафедри землеробства, геодезії та землеустрою МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Панфілова А.В. – доцент кафедри рослинництва та садово-паркового господарства МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент.

*Матеріали подаються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Полтавська державна аграрна академія, 2019

ЗМІСТ

Шокало Н.С., Савенко В.Ю.	ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ У ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО	9
Шокало Н.С., Сухара Ю.І.	ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	10
Крамарьов С.М., Хорошун К.О.	ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРИ РОЗРОБЦІ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО В ВИРОБНИЧИХ УМОВАХ	12
Крамарьов С.М., Бандура Л.П., Крамарьов О.С.	ШЛЯХИ СТИМУЛЯЦІЇ ВІДНОВЛЕННЯ ЗРУЙНОВАНОЇ СТРУКТУРИ ЧОРНОЗЕМУ ЗВИЧАЙНОГО ПРИ ДОВГОТРИВАЛОМУ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННІ	16
Крамарьов С.М., Повар В.А.	ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІКА ВРОЖАЙНОСТІ РІЗНИХ СОРТІВ ПОЛУНИЦІ ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ	20
Тоцький В.М., Лень О.І.	РІСТ, РОЗВИТОК ТА УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ	23
Опара М.М., Опара Н.М.	ЩОДО ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ АГРОЕКОСИСТЕМ	25
Куц О.В., Шевченко С.В.	ВПЛИВ РІЗНИХ СИСТЕМ УДОБРЕННЯ НА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ, ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ БАТАТУ (<i>Ipomoea batatas</i>)	29
Гамаюнова В.В., Ласло О.О.	БІОВІДНОВЛЕННЯ ЕРОДОВАНИХ АГРОЛАНДШАФТІВ	31
Доценко Л.В., Ворошилова Н.В., Бруско Є.С.	ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛІСИСТОСТІ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПОЛІПШЕННЯ СТАНУ АГРОБІОЦЕНОЗІВ	34
Бараболя О.В., Найдьон М.Ю.	ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА СОЇ	36
Бараболя О.В., Демидко С.В.	ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ФОНУ ЖИВЛЕННЯ ТА УМОВ ЗВОЛОЖЕННЯ	39
Самойлік М.С., Диченко О.Ю., Веклич В.Е.	ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	42
Баган А.В., Голтвянська М.А.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КУКУРУДЗИ	44
Баган А.В., Солодаренко О.С.	ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКУ	46
Круть М.В., Гаврилюк Л.Л.	ІННОВАЦІЙНІ РОЗРОБКИ ІЗ ЗАХИСТУ КАРТОПЛІ	48
Хоменко Р.В., Білявський Ю.В.	НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ КОМПАНІЇ ПІОНЕР В УМОВАХ НЕСТІЙКОГО ЗВОЛОЖЕННЯ	51

Білявська Л.Г., Гроза Ю.В., Дмитренко І.В.	ЕКОЛОГІЧНЕ СОРТОВИПРОБУВАННЯ СУЧАСНИХ СОРТІВ СОЇ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ В УМОВАХ НЕДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ	53
Жук В.М., Барабаш Л.О., Кривошапка В.А.	РЕСУРСООЩАДНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОМИСЛОВОМУ ВИРОЩУВАННІ ЯБЛУНІ	55
Вороніна В.О., Трус В.Л.	ВПЛИВ ОМД «ВІТАЛИСТ» НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ	57
Вороніна В.О., Петренко І.Ю.	ВПЛИВ ХЕЛАТНИХ КОМПЛЕКСНИХ ДОБРІВ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ НАСІННЯ СОНЯШНИКУ	59
Ласло О.О., Полякова Р.О.	РОЛЬ МІКРОДОБРІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ У ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	62
Ласло О.О., Стріленко А.А.	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ ПРИ ВИРОЩУВАННІ СОНЯШИКА	64
Шакалій С.М., Котляр Я.О.	ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	65
Шакалій С.М., Мироненко А.А.	ВПЛИВ БІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОРТУ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО	68
Шакалій С.М., Зуб Р.М.	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ РІПАКУ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ ВИСІВУ	70
Шакалій С.М., Зубченко Б.В.	УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКА ЗАЛЕЖНО ВІД ПІДБОРУ ГІБРИДІВ	71
Крамарьов С. М., Крамарьов О.С.	ФОСФОРНА ПРОБЛЕМА ЧОРНОЗЕМНИХ ГРУНТІВ УКРАЇНИ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ СТИМУЛЮВАННЯ ЇЇ ВИРІШЕННЯ	73
Крамарьов С. М., Крамарьов О.С.	РОЛЬ МОНІТОРИНГУ ГРУНТІВ В ЕКОНОМІЧНОМУ СТИМУЛЮВАННІ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	76
Крамарьов С.М., Черних С.А., Лемішко С.М.	ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ АГРОЦЕНОЗІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ШЛЯХОМ ОПТИМІЗАЦІЇ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ	79
Крамарьов С.М., Артеменко В.Г.	ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ПРОДУКТИВНОСТІ РІЗНИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ В УМОВАХ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ	81
Тищенко М.В., Біленко О.П.	УРОЖАЙНІСТЬ ЯЧМЕНЮ У КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ ЗЕРНО БУРЯКОВИХ СІВОЗМІНАХ	83
Філіпась Л.П., Біленко О.П.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРОСА ПРУТОПОДІБНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ШИРИНИ МІЖРЯДЬ	86
Ласло О.О., Фатченко А.М.	ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	88

Сахно Т.В., Ватуля О.О.	АГРОХІМІЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В УМОВАХ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	90
Гирява В.Б., Поспелова Г.Д., Поспелов С.В.	ШКІДЛИВІСТЬ ХВОРОБ ЕХІНАЦЕЇ ПУРПУРОВОЇ	92
Кісіль М.А., Поспелова Г.Д., Коваленко Н.П.	НЕБЕЗПЕЧНІ ХВОРОБИ КУКУРУДЗИ	95
Левченко М.М., Поспелова Г.Д., Коваленко Н.П.	АГРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БІЛОЇ ГНИЛІ СОНЯШНИКУ	98
Тарасенко К.В., Поспелова Г.Д., Коваленко Н.П.	ШЛЯХИ КОНТРОЛЮ ЗА ШКІДНИКАМИ ГОРОХУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	100
Ласло О.О., Бабак Р.М.	ВПЛИВ КОМПЛЕКСНИХ ХЕЛАТНИХ МІКРОДОБРІВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ	103
Білий Д. В., Кулик М. І.	ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОРГО ЦУКРОВОГО	105
Бакань М.М., Чуприна Ю.Ю.	АДАПТАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ДО ПРОГНОЗОВАНИХ ЗМІН КЛІМАТУ	108
Ющик В.С., Чуприна Ю.Ю.	АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ МОНИТОРИНГ- ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ	110
Чуприна Ю.Ю.	ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ В АГРОСФЕРІ УКРАЇНИ	112
Кононенко Ю.М.	ОЦІНКА КОЛЕКЦІЇ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО НА СТІЙКІСТЬ ДО ЗБУДНИКА БОРОШНИСТОЇ РОСИ	114
Гордієнко І.М., Яровий Г.І., Терьохіна Л.А.	ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ ФАЗОР У НАСІННИЦТВІ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ	116
Колісник А.В., Тесля О.В., Михайлюк В.М.	АНАЛІЗ СОРТОВОГО СКЛАДУ ГОРОШКУ ПОСІВНОГО (ЯРОГО) У ДЕРЖАВНОМУ РЕЄСТРІ СОРТІВ РОСЛИН ПРИДАТНИХ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ В УКРАЇНІ	119
Барат Ю.М., Лахно В.В.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	121
Барат Ю.М., Нестеренко В.В.	УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПИВОВАРНИХ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	124
Барат Ю.М., Ляхно А.Ю.	УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	127
Воліченко Н.М., Філіпав Л.П., Біленко О.П.	МІСКАНТУС ГІГАНТСЬКИЙ (MISEANTUS GIGANTEUS) – ОДИНА ПЕРСПЕКТИВНИХ БАГАТОРІЧНИХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РОСЛИН	129
Бондура С.В., Костюкевич Т.К.	ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ В ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	131

Корень В.В., <i>Костюкевич Т.К.</i>	АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ВРОЖАЙНОСТІ ЦУКРОВОГО БУРЯКУ В УМОВАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	134
Омеляненко Ю.С., <i>Костюкевич Т.К.</i>	АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНІ УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ ГРЕЧКИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ	137
Трач Ю.В., <i>Костюкевич Т.К.</i>	ОЦІНКА МІНЛИВОСТІ ВРОЖАЙНОСТІ СОЇ В ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ	140
Фасій В.В., <i>Костюкевич Т.К.</i>	СУЧАСНІ УМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ РИСУ В УКРАЇНІ	143
Філоненко С.В., <i>Карпенко А.О.</i>	ПРОДУКТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ЯКОСТІ КОРЕНЕПЛОДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА РІЗНИХ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ	145
Філоненко С.В., <i>Двірник Я.О.</i>	ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ВИСАДКІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА ПОЗАКОРЕНЕВОГО ВНЕСЕННЯ РІЗНИХ ДОЗ ДОБРИВА-БІОСТИМУЛЯТОРА «БІОСТИМ БУРЯК»	147
Філоненко С.В., <i>Тюпка М.В.</i>	ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ВИСАДКІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА ОБРОБКИ САДИВНИХ КОРЕНЕПЛОДІВ РЕГУЛЯТОРОМ РОСТУ «ГРЕЙНАКТИВ-С»	151
Філоненко С.В., <i>Гришко В.В.</i>	ВПЛИВ РІЗНИХ СИСТЕМ ХІМІЧНОГО ЗАХИСТУ ПОСІВІВ ВІД БУР'ЯНІВ НА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ	153
Філоненко С.В., <i>Кулініч Т.П.</i>	НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ВИСАДКІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА ПІДЖИВЛЕННЯ ЇХ МІНЕРАЛЬНИМИ ДОБРИВАМИ	156
Козинко Р.А.	УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ	160
Міленко О.Г., <i>Вишняк Л.В.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ	162
Звягольський В.В.	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	164
Бутенко І.В.	УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ	167
Горячун К.В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ҐРУНТОВИХ ГЕРБІЦИДІВ У ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО	168
Белова Т.О., <i>Іващенко В.А.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ	170
Смірнов С.В.	УРОЖАЙНІСТЬ РАННЬОСТИГЛИХ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ	172
Юрченко С.О., <i>Нестеренко Р.О.</i>	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОНЯШНИКА ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ	174

Юрченко С.О., <i>Муха Б.Г.</i>	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	176
Антонець О.А., <i>Горбенко М.А.</i>	ВПЛИВ ГУСТОТИ СІВБИ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКУ	179
Антонець О.А., <i>Нарізький Б.В.</i>	ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЛЮЦЕРНИ НА УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЕВИХ ТРАВСТОЇВ	182
Антонець О.А., <i>Гречка І.І.</i>	ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НА УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЯ СОЇ	185
Тараненко С.В., <i>Тараненко А.О.,</i> <i>Тюпка М.О.</i>	ВПЛИВ ДОЗ І СПОСОБІВ ВНЕСЕННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	187
Тараненко С.В., <i>Ляшенко В.В.,</i> <i>Кундіус К.О.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ НАСІННЯ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ДОЗ АЗОТНИХ ДОБРІВ	190
Кателевський В.М., <i>Філіпась Л.П.,</i> <i>Біленко О.П.</i>	ПРИЖИВЛЮВАНІСТЬ РИЗОМ МІСКАНТУСА (MISCANTHUS GIGANTEUS)	194

Смірнов Станіслав Вадимович
здобувач вищої освіти СВО Магістр
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна

УРОЖАЙНІСТЬ РАННЬОСТИГЛИХ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ

Основними факторами підвищення врожайності сільськогосподарських культур є, насамперед, підбір кращих районованих сортів. Тому, для кожного регіону, системи землеробства, технології вирощування необхідно правильно, науково-обґрунтовано підібрати необхідний сорт, який міг би повністю проявити свій потенціал при заданих умовах. Та оптимізувати елементи технології вирощування культури з урахуванням біологічних особливостей сорту [1].

На урожайність сої впливає схема розміщення рослин на площі, густота стеблостою, а, зокрема, площа живлення і освітленість кожної окремої рослини, забезпеченість вологою та аерація посівів. За своїми морфологічними особливостями соя має властивість гілкуватися; у зріджених та чистих від бур'янів посівах, рослини заповнюють вільний простір між собою за рахунок наростання нових гілочок, але галуження продовжується в тих умовах, коли густота посівів не спричиняє виникнення внутрішньовидової конкуренції [2].

Отримані результати досліджень багатьох науковців, щодо реакції сортів сої на загущеність агрофітоценозу та на способи розміщення рослин на полі, вказують на те, що ці питання потребують додаткового вивчення, оскільки умови вирощування цієї культури змінюються і постійно зростає кількість та різноманітність нових сортів, які мають свої біологічні особливості [3].

Соя – культура пластична до таких параметрів, як розміщення рослин на площі. Про це свідчать багаточисленні дослідження з різними сортами. Така пластичність залежить від того, що кожен сорт має свій індивідуальний габітус, залежно від того, до якого підвиду належить сорт, відрізняється тип росту рослин. Він може бути детермінантний, індетермінантний. Тому оптимальну густоту рослин сої потрібно визначати, шляхом експериментальних досліджень, для кожного конкретного сорту [4].

Метою досліджень було, встановити оптимальну норму висіву насіння сої для сортів ранньостиглої групи. Дослідження проводили впродовж 2017–2019 років.

У схемі досліду вивчали три сорти: Атланта, Сузір'я і Софія, які сіяли з нормою висіву насіння 700 тис./га; 800 та 900 тис./га.

У програмі досліджень передбачено було визначити біометричні показники рослин залежно від сорту та рівень врожайності ранньостиглих сортів залежно від норми висіву.

За результатами науково-дослідної роботи встановлено:

Всі сорти сої, що були досліджені активно реагують на зміну площі живлення у відповідності до сортових особливостей.

Застосування норми висіву насіння 700 тис./га для ранньостиглих сортів сої в умовах 2017–2019 років було стабільно неефективним.

Збільшення норми висіву насіння до 900 тис./га більш позитивно впливали на врожайність, ніж мінімальна норма висіву.

Погодні умови суттєво впливали на формування врожайності ранньостиглих сортів сої. Потрібно зазначити, що всі досліджувані сорти максимальну продуктивність сформували у 2018 році, а найменший рівень урожайності по сортах отримано у 2017 році.

За аналізом біометричних показників встановлено, що вегетативна маса найкраще наростала у сорту сої Софія, як у фазі цвітіння так і у фазі формування бобів.

Загалом у середньому за три роки найкраще себе зарекомендував сорт Софія з показником врожайності 3,69 т/га. Найнижчий показник було зафіксовано у сорту Атланта – 2,69 т/га, сорт Сузір'я мав середні показники врожайності, а саме 3,28 т/га.

За результати розрахунків економічної ефективності встановлено, що найкраще вирощувати сою, використовуючи ранньостиглий сорт Софія, який найефективніше сіяти з нормою висіву насіння 800 тис./га. Оскільки у цьому варіанті рівень рентабельності становив 240,79 %. Також досить високий рівень рентабельності 202,92 % було отримано у варіанті з вирощуванням сорту Сузір'я, який сіяли також з нормою висіву насіння 800 тис./га.

Отже, для виробництва рекомендуємо: сорти сої з тривалістю періоду вегетації до 90 днів, сіяти з нормою висіву насіння 800 тис./га.

Бібліографічний список

1. Міленко О. Г. Урожайність сої залежно від сорту, норм висіву насіння та способів догляду за посівами. *Збірник наукових праць. Агробіологія*. 2015. № 1. С. 85–88.
2. Міленко О. Г. Оптимізація норми висіву насіння сої залежно від групи стиглості сорту для умов центрального Лісостепу України. *Наукові доповіді НУБіП України: електрон. наук. фахове вид.*, 2016. № 4 (61). URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Dopovidi/issue/view/294>.

3. Міленко О. Г. Формування фотосинтетичного апарату сої залежно від сорту, норм висіву насіння та способів догляду за посівами. *Таврійський науковий вісник*, 2015. Випуск 91. С. 49–55.
4. Миленко О. Г. Продуктивность агрофитоценоза сои в зависимости от сорта, норм высева семян и способов ухода за посевами. *Зернобобовые и крупяные культуры*, 2017. № 1 (21). С. 50–57.